

Magyar Országos Közös Katalógus MOKKA

Megjegyzés:

A szabályzat jóváhagyása után elkészült "HUNMARC. A bibliográfiai rekordok adatsere formátuma" c. könyvtári és szakirodalmi tájékoztatói szabályzat (KSZ/4.1) (jóváhagyva: 2002, márc.),
a HUNMARC : a besorolási rekordok adatsere formátuma /Készítette: Sipos Márta, (OSZK). Budapest, 1999,
és a MARC 21 Concise format for authority data alapján módosított szabályzat.
A módosításokat a MOKKA szabályzataiban lila színnel jelöltük.

Katalogizálási szabályzat

4. rész

Személynevek

Budapest, 2000

módosítva: 2006., szerkesztette: Szabó Julianna

Bevezetés: a MOKKA katalogizálási szabályzata használatához

A MOKKA katalogizálási szabályzata az alábbi részekből áll

Katalogizálási szabályzat 1. rész Általános előírások
Katalogizálási szabályzat 2. rész Bibliográfiai leírás
Katalogizálási szabályzat 3. rész A bibliográfiai és a besorolási tétel
Katalogizálási szabályzat 4. rész Személynevek
Katalogizálási szabályzat 5. rész Testületi nevek
Katalogizálási szabályzat 6. rész Címek

A hivatkozásokban a katalogizálási szabályzat részeit az alábbiak szerint rövidítjük:

KSZ1 = Katalogizálási szabályzat 1. rész Általános előírások
KSZ2 = Katalogizálási szabályzat 2. rész Bibliográfiai leírás
KSZ3 = Katalogizálási szabályzat 3. rész A bibliográfiai és a besorolási tétel
KSZ4 = Katalogizálási szabályzat 4. rész Személynevek
KSZ5 = Katalogizálási szabályzat 5. rész Testületi nevek
KSZ6 = Katalogizálási szabályzat 6. rész Címek

Jelölések a MOKKA katalogizálási szabályzatában

- az adatok **ismételhetőségét** mind a mezők, mind az almezők esetén a hívójelet, illetve almezőazonosítókat (szóköz nélkül) követő ***csillag*** jelöli
- az **almezőazonosítókat** ***dollárjel*** előzi meg
- a részletes szabályokat illusztráló példákban az **indikátorok** térköz értékét **#** jellel jelöljük, ha pedig valamelyik indikátor értéke az adott szabály értelmezéséhez szükségtelen, akkor az indikátorpozíció(ko)n **X** jel áll.

A MOKKA katalogizálási szabályzatának kidolgozásában:
összeállítóként:

Horváth Judit
Koczkás Zoltánné
Körmendy Edit
Oroszné Milicz Zsuzsa
Szabó Julianna és
Szőnyí Éva

vett részt. Lektorálta: Sipos Márta. Szerkesztette: Koltay Klára.

Tartalomjegyzék

1. Általános előírások
 - 1.1 A személy neve
 - 1.2 A személy egységesített neve
 - 1.3 A személy névváltozata - "lásd" utaló
 - 1.4 A személy névváltozása - "lásd még" utaló
 - 1.5 A személy egységesített nevének megállapításakor használt források megnevezése
 - 1.6 **Belső és nyilvános** általános megjegyzések
 - 1.7 A személynév rekordot létrehozó könyvtár kódja
 - 1.8 A személynév szerkezete a besorolási rekordban
 - 1.9 A személynév besorolási adat írásrendszere, nyelve és írásmódja
 - 1.10 Jelhasználat (központosítás)
2. A rendszó megválasztása
 - 2.1 Modern névhasználat
 - 2.2 Történelmi névhasználat
 - 2.3 Uralkodók, uralkodóházak tagjainak neve
 - 2.4 Vallási nevek
 - 2.5 Írói nevek, művésznevek és álnevek
 - 2.6 Pótnevek (névhelyettesítő megjelölések)
3. Az egyéb névelemek megválasztása
 - 3.1 Egyéb névelem (sorszám)
 - 3.2 Egyéb névelem (állandósult melléknév, cím és név)
 - 3.3. Egyéb névelem (egyéni név, utó, ill. előnév)
4. A kiegészítő adatok megválasztása
 - 4.1 Kiegészítő adat (származás, működés, foglalkozás)
 - 4.2 Kiegészítő (kronológikus)
 - 4.3 Kiegészítő adat (rokonsági)
 - 4.4 Kiegészítő adat (magyarázat)

1. Általános előírások

1.1 A személy neve

1.1.1 A személy neve a személy egyedi megjelölésére használatos, tulajdonnévnek minősülő szó, szókapcsolat vagy kifejezés.

1.1.2 A személy nevééről besorolási rekord készül a MOKKÁ-ban.

A személynév besorolási rekord adatai:

- a személy egységesített neve: hívójele a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban: 100 (lásd KSZ4 1.2)
- a személy névváltozata - "lásd" utaló: hívójele a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban: 400 (lásd KSZ4 1.3)
- a személy névváltozása - "lásd még" utaló: hívójele a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban: 500 (lásd KSZ4 1.4)
- megjegyzés a besorolási adat forrásáról: hívójele a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban: 670 (lásd KSZ4 1.5.1)
- egyéb adatforrás: hívójele a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban: 675 (lásd KSZ4 1.5.2)
- kiegészítő bibliográfiai/történeti adatok: hívójele a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban: 678 (lásd KSZ4 1.5.3)
- belső és nyilvános általános megjegyzések: hívójelek a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban: 667 (lásd KSZ4 1.6.1), 680 (lásd KSZ4 1.6.2)
- a személynév rekordot létrehozó könyvtár kódja: hívójele a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban: 040 (lásd KSZ4 1.7)

1.2. A személy egységesített neve

1.2.1 A személy egységesített neve az a besorolási adatként kiválasztott név, amelyen a személy működését kifejtette, illetve amelyen a nemzeti hovatarozásának megfelelő bibliográfiai gyakorlat a személyt számontartja.

Valamely személynek rendszerint csak egy egységesített neve lehet. Kivételt képez, ha a személy nevét tartósan és jelentékenyen megváltoztatta. Ez esetben mind a korábbi, mind a későbbi név egységesített névnek minősül. A két név közötti kapcsolatot névváltozás - "lásd még" utaló teremti meg (lásd KSZ4 1.4).

1.2.2 A személy egységesített neve a bibliográfiai rekordban besorolási adatként a következő hívójelű mezőkben fordul elő:

HUNMARC és USMARC bibliográfiai formátumban:

100 = személynév - főtétel

600* = személynév - tárgyi melléktétel

700* = személynév - további (főtétel vagy melléktétel)

A KSZ4 a továbbiakban a személynevek besorolási rekordjaira ad példákat. A bibliográfiai rekordban szereplő egységesített neveket a KSZ4 1.8 - 4.3 szakaszaiban az egységesített névre vonatkozó előírások figyelembe vételével kell megválasztani és közölni.

Megjegyzések:

A példákban a névváltozat - "lásd" utalót a ">" jel, a névváltozás - "lásd még" utalót ">>" jelöli. Ezután mutatjuk be a példákat a különböző MARC formátumokban.

A példákban a rendszót félkövér betűformával jelöljük.

1.2.3 A személy egységesített neve (személynév - főtétel) tartalomjelölői

HUNMARC besorolási formátumban

hívójel: 100

indikátorok:

első indikátor:

0 = Egyéni név

1 = Vezetéknév
2 = Összetett vezetéknév
3 = Család neve
térköz

második indikátor:

almezőazonosítók:

- \$a** = rendszó
(egyéni név, családnév, vezetéknév, családnév funkcióját betöltő felvett név, állandósult melléknév)
- \$b** = egyéb névelem: uralkodói sorszám
(uralkodói sorszám, vallási nevekben sorszám)
- \$c** = kiegészítő adat: méltóság, foglalkozás, működési hely, stb.
(származási vagy működési hely megnevezése, személy által betöltött méltóság, uralkodók nevében a birodalom neve és az uralkodói méltóság megnevezése, pápa, ellenpápa kifejezés, szerzetesi cím, vallási cím, foglalkozás, működési terület megnevezése)
- \$d** = kiegészítő adat: kronologikus
(életrajzi kiegészítő)
- \$g** = egyéb névelem: állandósult melléknév, stb.
(a személy valódi nevével együtt használt és származást, foglalkozást, vagy egyéb tulajdonságot kifejező állandósult melléknév, öröklött cím és név, kanonizációban kapott cím)
- \$j** = egyéb névelem: egyéni név, stb.
(egyéni név, utó- ill. előnév, atyai név, asszonynévre utaló megszólító cím, állandósult melléknév, a családnév rendszónak nem minősülő eleme)
- \$m** = kiegészítő adat: rokonsági
(rokonsági: id., ifj. jelző, ill. ezek változatai)

USMARC besorolási formátumban

hívójel: 100

indikátorok:

első indikátor:

0 = Egyéni név
1 = Vezetéknév
3 = Család neve
térköz

második indikátor:

almezőazonosítók:

- \$a** = személy neve
(egyéni név, családnév, vezetéknév, családnév funkcióját betöltő felvett név, egyéni név, utó- ill. előnév, atyai név, asszonynévre utaló megszólító cím)
- \$b** = egyéb névelem: uralkodói sorszám
(uralkodói sorszám, vallási nevekben sorszám)
- \$c*** = kiegészítő adat, **illetve egyéb elem**: a névhez kapcsolódó címek és más kifejezések
(származási vagy működési hely megnevezése, személy által betöltött méltóság, uralkodók nevében a birodalom neve és az uralkodói méltóság megnevezése, pápa, ellenpápa kifejezés, szerzetesi cím, vallási cím, állandósult melléknév, öröklött cím és név, kanonizációban kapott cím, foglalkozás, működési terület megnevezése, rokonsági jelző)
- \$d** = kiegészítő adat: kronologikus
(életrajzi kiegészítő)

1.3 A személy névváltozata - "lásd" utaló

1.3.1 A személy névváltozata az egységesített nevtől eltérő neve (névalakja).

A névváltozat lehet:

- ha a személy vezetékeve összetett név, vagy ha a személynek több egyéni neve van, a vezetéknév ill. az egyéni név elemeinek az egységesített névtől eltérő sorrendű alakja;
- a személynévnek az egységesített névnél rövidebb alakja;
- a személynévnek az egységesített névnél teljesebb alakja;
- a személynévnek az egységesített névtől eltérő írásképű alakja;

- a személy nem tartós névváltozása esetén, átmenetileg használt neve;
- az egységesített névtől lényegesen eltérő bármely olyan változat, melynek forrása a személynév besorolási adathoz kapcsolódó bibliográfiai leírások valamelyike.

Egy személynek több névváltozata lehet.

- 1.3.2 A személy egységesített nevétől eltérő névváltozatokról "lásd" utalót kell készíteni vagy "lásd" utaló készíthető a KSZ4 2. fejezet előírásai szerint.

A névváltozat - "lásd" utaló a személy egységesített nevétől eltérő névváltozatról utal az egységesített névre.

- 1.3.3 A személy névváltozata - "lásd " utaló tartalomjelölői:

HUNMARC besorolási formátumban:

hívójel: 400*

indikátorok: megegyeznek a 100 - Személy egységesített neve indikátoraival

almezőazonosítók:

az "o" almező kivételével megegyeznek a 100 - Személy egységesített neve almezőazonosítóival

\$o = kiegészítő adat: magyarázat

USMARC besorolási formátumban:

hívójel: 400*

indikátorok: megegyeznek a 100 - Személy egységesített neve indikátoraival

almezőazonosítók: megegyeznek a 100 - Személy egységesített neve

almezőazonosítóival

Például:

az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Verne, Jules (1828-1905)
--> **Verne Gyula**

HUNMARC formátumban:

100 1# **\$a**Verne, **\$j**Jules**\$d**1828-1905

400 1# \$aVerne\$jGyula

USMARC formátumban:

100 1# **\$a**Verne, Jules**\$d**(1828-1905)

400 1# \$aVerne Gyula

az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Bajcsy-Zsilinszky Endre (1886-1944)
--> **Zsilinszky Endre, Bajcsy-**

HUNMARC formátumban:

100 2# **\$a**Bajcsy-Zsilinszky**\$j**Endre**\$d**1886-1944

~~400 1# \$aZsilinszky\$jEndre\$gBajcsy-~~

400 1# \$aZsilinszky\$jEndre, Bajcsy-

USMARC formátumban:

100 1# **\$a**Bajcsy-Zsilinszky Endre**\$d**(1886-1944)

400 1# \$aZsilinszky Endre, Bajcsy-

az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Nagy Zoltánné Borsodi Éva
--> **Borsodi Éva, Nagy Zoltánné**

HUNMARC formátumban:

100 1# **\$a**Nagy**\$j**Zoltánné Borsodi Éva

~~400 1# \$aBorsodi\$jÉva\$gNagy\$jZoltánné~~

400 1# \$aBorsodi\$jÉva, Nagy Zoltánné

USMARC formátumban:

100 1# \$aNagy Zoltánné Borsodi Éva

400 1# \$aBorsodi Éva, Nagy Zoltánné

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Napoleon (Franciaország: császár), I.

--> Bonaparte, Napoléon

HUNMARC formátumban:

100 0# \$aNapoleon\$cFranciaország: császár\$bI.

400 1# \$aBonaparte,\$jNapoléon

USMARC formátumban:

100 0# \$aNapoleon\$c(Franciaország: császár),\$bI.

400 1# \$aBonaparte, Napoléon

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Babits Mihály (1883-1941)

--> Tass József (álnév)

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aBabits\$jMihály\$d1883-1941

400 1# \$aTass\$jJózsef\$oálnév

USMARC formátumban:

100 1# \$aBabits Mihály\$d(1883-1941)

400 1# \$aTass József (álnév)

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Grimm, Jakob (1785-1863)

--> Grimm testvérek

Grimm, Wilhelm (1786-1859)

--> Grimm testvérek

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aGrimm,\$jJakob\$d1785-1863

400 0# \$aGrimm testvérek

100 1# \$aGrimm,\$jWilhelm\$d1786-1859

400 0# \$aGrimm testvérek

USMARC formátumban:

100 1# \$aGrimm, Jakob\$d(1785-1863)

400 0# \$aGrimm testvérek

100 1# \$aGrimm, Wilhelm\$d(1786-1859)

400 0# \$aGrimm testvérek

1.4. A személy névváltozása - "lásd még" utaló

1.4.1 Ha a személy neve tartósan és jelentékenyen megváltozott mind a korábbi, mind a későbbi név egységesített névnek minősül. A két név közötti kapcsolatot "lásd még" utaló teremti meg (lásd még KSZ4 1.2.1).

1.4.2 A személy névváltozásáról "lásd még" utalót kell készíteni.

A személy névváltozása - "lásd még" utaló készítésekor az egyik egységesített név vezet a másik egységesített névhez.

1.4.3 A személy névváltozása - "lásd még" utaló tartalomjelölői:

HUNMARC besorolási formátumban:

hívójel: 500*

indikátorok: megegyeznek a 100 - Személy egységesített neve indikátoraival

almezőazonosítók:

az "o" almező kivételével megegyeznek a 100 - Személy egységesített neve almezőazonosítóival

\$o = kiegészítő adat: magyarázat

USMARC besorolási formátumban:

hívójel: 500*

indikátorok: megegyeznek a 100 - Személy egységesített neve indikátoraival

almezőazonosítók: megegyeznek a 100 - Személy egységesített neve almezőazonosítóival

Például:

Az egyik személynévrekord: az egységesített név és a --->> névváltozás - "lásd még " utaló Varsányi Endréné -->> Bereczky Lászlóné	A másik személynévrekord: az egységesített név és a --->> névváltozás - "lásd még " utaló Bereczky Lászlóné -->> Varsányi Endréné
HUNMARC formátumban: 100 1# \$a Varsányi \$j Endréné 500 1# \$aBereczky\$jLászlóné	HUNMARC formátumban: 100 1# \$a Bereczky \$j Lászlóné 500 1# \$aVarsányi\$jEndréné
USMARC formátumban: 100 1# \$a Varsányi Endréné 500 1# \$aBereczky Lászlóné	USMARC formátumban: 100 1# \$a Bereczky Lászlóné 500 1# \$aVarsányi Endréné

Az egyik személynévrekord: az egységesített név és a --->> névváltozás - "lásd még" utaló János Pál (pápa), II.(1978-2005) -->> Wojtyła, Karol Jozef (1920-2005)	A másik személynévrekord: az egységesített név és a --->> névváltozás - "lásd még" utaló Wojtyła, Karol Jozef (1920-2005) -->> János Pál (pápa), II.(1978-2005)
HUNMARC formátumban: 100 0# \$a János Pál \$c pápa \$b II. \$d 1978-2005 500 1# \$aWojtyła,\$jKarol Jozef \$d 1920-2005	HUNMARC formátumban: 100 1# \$a Wojtyła, \$j Karol Jozef \$d 1920-2005 500 0# \$aJános Pál\$c pápa \$b II. \$d 1978-2005
USMARC formátumban: 100 0# \$a János Pál \$c (pápa), \$b II. \$d (1978-2005) 500 1# \$aWojtyła, Karol Jozef \$d (1920-2005)	USMARC formátumban: 100 1# \$a Wojtyła, Karol Jozef \$d (1920-2005) 500 0# \$aJános Pál\$c (pápa), \$b II. \$d (1978-2005)

1.5 Megjegyzések a személy egységesített nevének megállapításakor használt forrásokról

A forrás megjelölésére a besorolási rekord két megjegyzés-mezője szolgál (lásd KSZ4 1.5.1 és 1.5.2). **A forrás(ok)ban talált kiegészítő, tájékoztató adatok leírását lásd 1.5.3.**

A forrás a MOKKÁ-ban közölhető. A forrás neve rövidíthető, ill. betűjelével jelölhető, de az alábbi besorolási adattárakat a következő rövidítésekkel kell jelölni
Magyar Nemzeti Bibliográfia besorolási adattára = MNB
Library of Congress Names = LCN

1.5.1 Megjegyzés a besorolási adat forrásáról

A személynév egységesített nevének megállapításához használt, hiteles adatokat tartalmazó forrás (adattár, authority fájl stb.) megjelölése

Az adatelem tartalomjelölői HUNMARC és USMARC besorolási formátumban

hívójel: 670*

indikátorok: mindkét indikátor: térköz

almezőazonosítók:

\$a = hivatkozás a személy egységesített nevének megállapításához használt forrásra

\$b = az információ helye a forráson belül

HUNMARC formátumban érvényes még a \$c almező (nem kötelező, nem ismételhető) = a forrást alkalmazó betűjele/kódja

Az információ helye a forrásban: az "a" almezőben megnevezett kiadványon belüli pontos hely megjelölése (pl. 3. köt.)

1.5.2 Egyéb adatforrás

A személy egységesített nevének megállapításához használt, de adatkiegészítésre nem alkalmazható, egyéb forrás jelzése.

Az adatelem tartalomjelölői HUNMARC és USMARC besorolási formátumban:

hívójel: 675*

indikátorok: mindkét indikátor térköz

almezőazonosítók:

\$a* = a forrás megnevezése

HUNMARC formátumban érvényes még a \$c almező (nem kötelező, nem ismételhető) = a forrást alkalmazó betűjele/kódja

1.5.3 Kiegészítő bibliográfiai/történeti adatok

Kiegészítő, tájékoztató adatok a személyről (pl. nemzeti hovatartozásáról, ha ez nevének nyelvi alakja alapján nem egyértelmű) vagy a személynévről (pl. az átírási módszerről).

Az adatelem tartalomjelölői HUNMARC és USMARC besorolási formátumban:

hívójel: 678*

indikátorok: első indikátor: az adat jellege

= nincs megadva

0 = életrajzi adat

1 = adminisztratív történeti adat

térköz

második indikátor:

almezőazonosítók:

\$a* = a megjegyzés szövege

\$b = a megjegyzés szövegének részletezése

1.6 Belső és nyilvános általános megjegyzések

Az adatok közlése nem kötelező.

1.6.1 Megjegyzés belső használatra

A feldolgozók számára hasznos adatokat tartalmazó megjegyzés (pl. a személy foglalkozása, működési területe):

Az adatelem tartalomjelölői HUNMARC és USMARC besorolási formátumban:

hívójel: 667*

indikátorok: mindkét indikátor térköz

almezőazonosítók:

\$a = a megjegyzés szövege

HUNMARC formátumban érvényes még a \$c almező (nem kötelező, nem ismételhető) = a forrást alkalmazó betűjele/kódja

1.6.2 Nyilvános általános megjegyzés

A besorolási rekord 110, 410 és 510, illetve a 111, 411 és 511 mezőiben lévő adatokkal kapcsolatos, közérdeklődésre számot tartó tájékoztató adatok, illetve magyarázatok.

Az adatelem tartalomjelölői HUNMARC és USMARC besorolási formátumban:

hívójel: 680*

indikátorok: mindkét indikátor térköz

almezőazonosítók:

\$a* = a besorolási adat megnevezése

\$i* = magyarázó szöveg

1.7 A személynév rekordot létrehozó könyvtár kódja

Az adatelem tartalomjelölői HUNMARC és USMARC besorolási formátumban:

hívójel: 040

indikátorok: mindkét indikátor térköz

almezőazonosítók:

\$a = a rekordot létrehozó intézmény kódja

Kötelező: a MOKKA tagkönyvtár betűjelét kell megadni.

a mező további almezői nem kötelezőek:

\$b = a leírás/katalógus nyelvének kódja

\$c = (géppel olvasható formába) átiró intézmény betűjele

\$d* = a módosító intézmény betűjele

\$e = katalogizálási szabvány/leírási megjegyzések

1.8 A személynév szerkezete a besorolási adatban

1.8.1 A személynév (mind az egységesített név, mind a névváltozat) a besorolási adatban a következő részekből állhat:

- rendszó
- egyéb névelem
- kiegészítő adat

Valamely személynév több egyéb névelemet tartalmazhat és a személynévnek (mind a rendszónak mind az egyéb névelem(ek)nek kiegészítő adata(i) lehet(nek).

A név szerkezeti elemet a HUNMARC és USMARC besorolási formátumban almezőazonosítókkal megkülönböztetett almezőkbe kell írni.

Almezőazonosítók:

HUNMARC besorolási formátumban:

rendszó: **\$a**

egyéb névelem: **\$b \$g \$j**

kiegészítő adat: **\$c \$d \$m \$o** (csak névváltozatban)

USMARC besorolási formátumban

rendszó: **\$a**

egyéb névelem: **\$a \$b \$c**

kiegészítő adat: **\$c* \$d \$c* ()**

1.8.2 A besorolási adatban nem tartoznak a személy nevéhez:

- a megszólító címek (a kivételekre vonatkozóan lásd KSZ4 2.1.4.1, KSZ4 3.3),
- a kitüntető címek,
- a képzettséget, tudományos fokozatot jelölő címek,
- a nemesi nevek és címek (a kivételekre vonatkozóan lásd KSZ4 2.3.1.1, KSZ4 2.1.6, KSZ4 2.3.8, KSZ4 3.2),
- a foglalkozásra, tevékenységi körre, betöltött méltóságra utaló kifejezések (a kivételekre vonatkozóan lásd KSZ4 4.1),
- a származási vagy működési hely, illetve a munkahely megnevezése (a kivételekre vonatkozóan lásd KSZ4 4.1).

1.8.3 A személynév elemeit a besorolási adatban mindig azonos sorrendben kell leírni. A rendszót, az ezt követő egyéb névelemek és kiegészítő adatok sorrendjét a KSZ4 2-4. fejezet előírásai határozzák meg.

Ha a besorolási adatban a névelemek sorrendje a személy névhasználatától eltér, a sorrendcserét jelölni kell (lásd még a KSZ4 1.10 előírásait).

- 1.8.4 A besorolási adatban megnevezett személyek azonosíthatóságának érdekében, az egységesített névben kiegészítő adatokat lehet, illetve kell közölni a KSZ4 4. fejezet előírásai szerint.
- 1.8.5 A személynév besorolási adat számára főforrásnak minősül bármely forrás.
- 1.9 A személynév besorolási adat írásrendszere, nyelve, írásmódja
- 1.9.1 A személy nevét a besorolási adatban latin betűs írásrendszerben kell leírni. Az ettől eltérő írásrendszerű személyneveket a megfelelő átírási szabvány alapján át kell írni. De az egységesített nevet pótló adatként közölt körülírást, illetve jelet (jeleket) eredeti írásrendszerükben kell leírni.
- 1.9.2 A besorolási adatban a személynevek kiegészítő adatait magyar nyelven kell közölni, kivétel a rokonsági kiegészítő adat: az id. vagy ifj. jelző esetében a megfelelő nyelvi változatot kell közölni.
- 1.9.3 A besorolási adatban a személynevet egyes szám alanyesetben, vagyis a név toldalék (rag, jel) nélküli alakjában kell leírni.
- 1.9.4 A besorolási adatban a rendszó első elemét (szavát) nagy kezdőbetűvel kell leírni. A név további elemeinek (szavainak) nagy kezdőbetűs írásmódjára a személy nemzeti hovatartozásának megfelelő, a kiegészítő adatok nagy kezdőbetűs írásmódjára pedig a megfelelő nyelv helyesírási szabályai érvényesek.
De: Az egységesített nevet pótló körülírás vagy jel (jelek) kis-, illetve nagybetűs írásmódját hűen kell követni.
Ha a besorolási adat nem egységesített név (névváltozat - "lásd" utaló), és ha az ilyen típusú besorolási adat az egységesített névtől csak a névelemek sorrendjében tér el, emiatt a névelemek nagy, illetve kis kezdőbetűs írásmódját - az egységesített névhez képest - nem kell megváltoztatni.
- 1.9.5 A besorolási adatban a név számjegy-elemei közül:
- az uralkodók és pápák sorszámát római számmal,
 - az életrajzi dátumokat pedig arab számmal kell leírni.
- De: Az egységesített nevet pótló körülírás, illetve jel (jelek) esetében a számjegyek arab illetve római számokkal való közlését hűen követve kell leírni.
- 1.10 Jelhasználat (központozás)
A besorolási adatban a személynevek az alább felsorolt jelekkel egészíthetők ki:
- ha a besorolási adatban a névelemek sorrendje a személy névhasználatától eltér, a sorrendcserét a hátravetett névelemet (a hátravetett névelemek közül az elsőt) megelőző vesszővel (,) kell jelölni;
 - többszörös sorrendcsere esetén minden egyes sorrendcserét az előírt módon jelölni kell;
 - a név valamely elemének rövidítését ponttal (.) kell jelölni, kivéve, ha a személy nemzeti hovatartozásának megfelelő helyesírási szabályok másképp intézkednek;
 - a kiegészítő adatokat kerek zárójel-párba (()) kell foglalni (HUNMARC beviteli formátumban a katalógizálónak nem kell a központozási jelet beírni),
 - az uralkodói nevek kiegészítő adatként leírt birodalom, ország vagy más területi egység neve után kettőspont térközt (:) kell írni (HUNMARC beviteli formátumban a katalógizálónak nem kell a központozási jelet beírni),
 - a kiegészítő adatként leírt életrajzi dátumok becsült, illetve kétséges voltát kérdőjellel (?) kell leírni.
- De: az egységesített nevet pótló körülírás, illetve jel (jelek) esetében a központozási jelek használatát hűen követve kell leírni.

2. A rendszó megválasztása

A besorolási adatban a rendszó lehet egyéni név, családnév, vezetéknev, családnév funkcióját betöltő felvett név, állandósult melléknév

2.1 Modern névhasználat

2.1.1 Egyszerű családnevek esetében az egységesített név rendszava egy szóból áll.

Például:

```
az egységesített név
Babits Mihály (1883-1941)
HUNMARC formátumban:
100 1# $aBabits$jMihály$d1883-1941
USMARC formátumban:
100 1# $aBabits Mihály$d(1883-1941)
```

2.1.2 Névelőzékes családnevek

2.1.2.1 Ha a névelőzékot kötőjel kapcsolja a családnévhez, az egységesített névben a névelőzék és a családnév együtt alkotja a rendszót.

A névelőzékot - egyéb névelemként - hátravetve tartalmazó névalakról "lásd" utaló készíthető; ennek rendszava a névelőzék nélküli vezetéknev.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
De-Roberti, Evgenij Valentinovič
--> Roberti, Evgenij Valentinovič De-
HUNMARC formátumban:
100 1# $aDe-Roberti, $jEvgenij Valentinovič
400 1# $aRoberti, $jEvgenij Valentinovič De-
USMARC formátumban:
100 1# $aDe-Roberti, Evgenij Valentinovič
400 1# $aRoberti, Evgenij Valentinovič De-
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
La-Rosa Toro, Augustin de
--> Rosa Toro, Augustin de La-
--> Toro, Augustin de La-Rosa
HUNMARC formátumban:
100 2# $aLa-Rosa Toro, $jAugustin de
400 2# $aRosa Toro, $jAugustin de La-
400 1# $aToro, $jAugustin de $gLa-Rosa
400 1# $aToro, $jAugustin de La-Rosa
USMARC formátumban:
100 1# $aLa-Rosa Toro, Augustin de
400 1# $aRosa Toro, Augustin de La-
400 1# $aToro, Augustin de La-Rosa
```

2.1.2.2 A minősítő névelőzék (vallási eredetű jelző, rokonsági kapcsolatokat jelölő szó) a rendszó első eleme az egységesített névben. A névelőzékot - egyéb névelemként - hátravetve tartalmazó névalakról utaló készíthető; ennek rendszava a névelőzék nélküli családnév.

Például:

```
az egységesített név
```

St. John, Henry
HUNMARC formátumban:
100 1# **\$aSt. John**,**\$j**Henry
USMARC formátumban:
100 1# **\$aSt. John**, Henry

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Mac Gleannáin, Seán
--> **Gleannáin**, Seán Mac
HUNMARC formátumban:
100 1# **\$aMac Gleannáin**,**\$j**Seán
~~400 1# \$aGleannáin,**\$j**Seán**\$g**Mae~~
400 1# **\$aGleannáin**,**\$j**Seán Mac
USMARC formátumban:
100 1# **\$aMac Gleannáin**, Seán
400 1#**\$aGleannáin**, Seán Mac

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Saint-Exupéry, Antoine de (1900-1944)
--> **Exupéry**, Antoine de Saint-
HUNMARC formátumban:
100 1# **\$aSaint-Exupéry**,**\$j**Antoine de**\$d**1900-1944
~~400 1# \$aExupéry,**\$j**Antoine de**\$g**Saint-~~
400 1# **\$aExupéry**,**\$j**Antoine de Saint-
USMARC formátumban:
100 1# **\$aSaint-Exupéry**, Antoine de**\$d**(1900-1944)
400 1# **\$aExupéry**, Antoine de Saint-

- 2.1.2.3 A külön szóként írt névelőzések (névelő, előjáró, kötőszó vagy ezek együttese) esetében a személy nemzeti, nyelvterületi hovatartozásától függően, az egységesített nevet az alábbi táblázat szerint kell megalkotni. Ha a névelőzék nem része a rendszónak, hátravetve - egyéb névelemként - kell leírni.
Az egységesített név megválasztásánál mellőzött névalakról "lásd" utaló készíthető. A névváltozatban rendszó: vagy a névelőzék nélküli családnév, vagy pedig a névelőzék és a családnév együttese.

Névelőzék	<i>Rendszó</i>	Minősítése <i>Egyéb elem</i>
a	román, rétoromán	
ab	walesi	
af		svéd
al	román	
am	német*	
an (an dem, an der)		német*
ap	walesi	
auf (auf dem,auf der)		német*
auf'm	német*	
aus (aus dem, aus der)		német*
aus'm	német*	
bei (bei dem, bei der)		német*
beim	német*	
d'	olasz, belga	francia*, holland, portugál*
da	olasz	portugál*
dagli (dagl')	olasz	
dalla, dalle	olasz	
das		német*
de (de vander, de ter, de la, de los)	belga, olasz	francia*, holland, portugál*, román, spanyol*
degli (degl')	olasz	
del	olasz	spanyol*
della,delle	olasz	
den	belga	holland
der	belga	holland, német*
des	belga, francia*	
di	olasz	
die		német*
do		portugál*
dos		portugál*
du	belga, francia*	
gli (gl')	olasz	
i	olasz	
il	olasz	
im	német*	
in (in dem, in der)		német*
in't	belga	holland
l'	belga, francia*, olasz	
la	belga, francia*, olasz,spanyol	
las	spanyol*	
le	belga, francia*, olasz	
les	belga, francia*	
lo	olasz, spanyol*	
los	spanyol*	
met (met den)	belga	holland
op (op de, op den, op't)	belga	holland
s' (s, 's-)	belga	holland
't (t')	belga	holland
te	belga	holland
ter	belga	holland
thoe (toe)	belga	holland
uit den (uyt den)	belga	holland
uut den	belga	holland
uut't	belga	holland
uyter	belga	holland
van (van de, van den, van der, van het)	belga	holland, német*
van's	belga	holland

van't (van t')	belga	holland
vande	belga	holland
vanden	belga	holland
vander	belga	holland
ver	belga, holland	
vom	német*	
von (von dem, von der)		német*
voor	belga	holland
Z		cseh
zu (zu dem, zu der)		német*
zum	német*	
zur	német*	

Megjegyzések:

- A táblázatban a nemzeti hovatarozástól csillaggal különböztettük meg a nyelvterületeket (a több nemzet által használt nyelveket).
- A germán eredetű (holland, német, flamand-belga) nevek esetében a minősítés akkor is e táblázat szerinti, ha a névhez több előjáró járul és ezeket kötőszó kapcsolja össze.
- A spanyol nevek esetében a névelőzék a rendszónak csak akkor első eleme, ha olyan névelő, melyhez nem kapcsolódik viszonyzó.
- Az idegen eredetű nevek névelőzékeinek minősítése a következő:
 - a.: Minden névelőzék rendszó-értékű az afrikansz neveknél, továbbá az angol nyelvterületen és a belorusz, a brazil, az ír, a magyar, az olasz, az orosz, az ukrán nemzetiségű személyek esetében.
 - b.: Minden névelőzékét hátravetve, egyéb névelemként kell leírni a cseh és a szlovák személyek esetében.
 - c. A névelőzék kezelése a név nyelvi eredetének megfelelő előírások szerinti a dán, a finn és a svéd személyek esetében.
 - d.: Minden új latin (francia, olasz, portugál, spanyol stb.) eredetű név névelőzékeit rendszóként, a germán (dán, holland, német, norvég, svéd stb.) eredetű nevek névelőzékeit pedig egyéb névelemként kell leírni a máltai, a norvég és a német személyek esetében.
- Az afrikai és ázsiai országokban használatos névelőzések, címekre és hasonlókra vonatkozóan lásd a Names of persons **(magyar változata: A személyek neve mint a katalógusok besorolási adata az egyes nemzetek gyakorlatában. - Bp. : OSZK-KMK, 1986) előírásait.**
- Ha a személy nemzeti hovatarozása ismeretlen, a név nyelvi eredete alapján kell dönteni a névelőzék minősítéséről.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Le Notre, André
--> Notre, André Le
HUNMARC formátumban:
100 1# $aLe Notre, $jAndré
400 1# $aNotre, $jAndré Le
USMARC formátumban:
100 1# $aLe Notre, André
400 1# $aNotre, André Le
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Las Heras, Manuel Antonio
--> Heras, Manuel Antonio Las
HUNMARC formátumban:
100 1# $aLas Heras, $jManuel Antonio
400 1# $aHeras, $jManuel Antonio Las
USMARC formátumban:
100 1# $aLas Heras, Manuel Antonio
400 1# $aHeras, Manuel Antonio Las
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
De Chatel Andor
--> Chatel Andor, De
HUNMARC formátumban:
100 1# $aDe Chatel $jAndor
400 1# $aChatel $jAndor, De
USMARC formátumban:
100 1# $aDe Chatel Andor
400 1# $aChatel, Andor De
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Vom Berg, Andreas
--> Berg, Andreas Vom
HUNMARC formátumban:
100 1# $aVom Berg $jAndreas
400 1# $aBerg $jAndreas Vom
USMARC formátumban:
100 1# $aVom Berg, Andreas
400 1# $aBerg, Andreas Vom
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Gaulle, Charles de (1890-1970)
--> De Gaulle, Charles
HUNMARC formátumban:
100 1# $aGaulle, $jCharles de $d1890-1970
400 1# $aDe Gaulle, $jCharles
USMARC formátumban:
100 1# $aGaulle, Charles de $d(1890-1970)
400 1# $aDe Gaulle, Charles
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Hagen, Friedrich von der
```


--> Von der Hagen, Friedrich

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aHagen,\$jFriedrich von der

400 1# \$aVon der Hagen,\$jFriedrich

USMARC formátumban:

100 1# \$aHagen, Friedrich von der

400 1# \$aVon der Hagen, Friedrich

- 2.1.3 Az összetett családnév - külön szóként írott, vagy kötőjellel összekapcsolt - elemei együtt alkotják a rendszót az egységesített névben. Az összetett családnév második stb. elemét rendszóként tartalmazó névalakról "lásd" utaló készíthető. A kivételeket lásd a KSZ4 2.1.3.4. szakaszban.

Például:

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Bajcsy-Zsilinszky Endre (1886-1944)

--> Zsilinszky Endre, Bajcsy-

HUNMARC formátumban:

100 2# \$aBajcsy-Zsilinszky\$jEndre\$d1886-1944

~~400 1# \$aZsilinszky\$jEndre\$gBajcsy-~~

400 1# \$aZsilinszky\$jEndre, Bajcsy-

USMARC formátumban:

100 1# \$aBajcsy-Zsilinszky Endre\$d(1886-1944)

400 1# \$aZsilinszky Endre, Bajcsy-

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

García Lorca, Federico (1898-1936)

--> Lorca, Federico García

HUNMARC formátumban:

100 2# \$aGarcía Lorca,\$jFederico\$d1898-1936

400 1# \$aLorca,\$jFederico García

USMARC formátumban:

100 1# \$aGarcía Lorca, Federico\$d(1898-1936)

400 1# \$aLorca, Federico García

- 2.1.3.1 Ha a nemesi név és a tulajdonképpeni családnév összetett családnévvé vált, az egységesített névben e két név együtt minősül rendszónak. A második, harmadik stb. névelemmel kezdődő névalakról "lásd" utaló készíthető, ezek rendszava az "összetett" családnév második stb. eleme.

Például:

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Szinyei Merse Pál (1845-1920)

--> Merse Pál, Szinyei

HUNMARC formátumban:

100 2# \$aSzinyei Merse\$jPál\$d1845-1920

~~400 1# \$aMerse\$jPál\$gSzinyei~~

400 1# \$aMerse\$jPál, Szinyei

USMARC formátumban:

100 1# \$aSzinyei Merse Pál\$d(1845-1920)

400 1# \$aMerse Pál, Szinyei

- 2.1.3.2 Ha valamely egyéni név kötőjellel kapcsolódik a családnévhez, és ha az így kapcsolt egyéni név a névhasználat során a családnév részévé vált, az egységesített névben a két névelem - összetett családnévként - együtt alkotja a rendszót. Az eredeti családnevet rendszóként tartalmazó névalakról "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Paul-Boncourt, Joseph
--> Boncourt, Joseph Paul-
HUNMARC formátumban:
100 2# $aPaul-Boncourt,$jJoseph
400 1# $aBoncourt,$jJoseph Paul-
USMARC formátumban:
100 1# $aPaul-Boncourt, Joseph
400 1# $aBoncourt, Joseph Paul-
```

- 2.1.3.3 Ha a férjzett személy férje családnevét és leánynevét együttesen használja, az egységesített névben a két családnév - összetett családnévként - együtt minősül rendszónak. Az összetett családnév második, harmadik stb. eleméről értelemszerűen "lásd" utalót kell készíteni; ennek rendszava a leánykori vezetéknev.

Például:

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Kosáryné Réz Lola
--> Réz Lola, Kosáryné
HUNMARC formátumban:
100 2# $aKosáryné Réz$jLola
400 1# $aRéz$jLola$gKosáryné
400 1# $aRéz$jLola, Kosáryné
USMARC formátumban:
100 1# $aKosáryné Réz Lola
400 1# $aRéz Lola, Kosáryné
```

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Gordosné Szabó Anna
--> Szabó Anna, Gordosné
HUNMARC formátumban:
100 2# $aGordosné Szabó$jAnna
400 1# $aSzabó$jAnna$gGordosné
400 1# $aSzabó$jAnna, Gordosné
USMARC formátumban:
100 1# $aGordosné Szabó Anna
400 1# $aSzabó Anna, Gordosné
```

2.1.3.4 Kivételek:

- 2.1.3.4.1 A külön szóként írott névelemekből álló, összetett családnév második eleme a rendszó a dán, az ír, a kanadai, a norvég, a portugál és a szlovák személyek egységesített nevében.

De:

a **dán** személyek összetett családnévének elemei együtt alkotják a rendszót az egységesített névben:

- ha a névelelmeket előljáró kapcsolja össze,
- vagy ha a második névelem a Moller név,
- vagy pedig ha a második névelem -sen végződésű

a **portugál** személyek összetett családnévének elemei együtt alkotják a rendszót az egységesített névben:

- ha a második névelem rokonsági kapcsolatot jelölő szó,
- vagy ha a névelemek egy kifejezés nyelvilleg elválaszthatatlan részei

A névváltozatok rendszava az összetett családnévnek az egységesített név rendszava megválasztásakor mellőzött eleme.

Például:

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Kofoed, Axel Dam
--> Dam Kofoed, Axel
HUNMARC formátumban:
100 1# $aKofoed, $jAxel Dam
400 2# $aDam Kofoed, $jAxel
USMARC formátumban:
100 1# $aKofoed, Axel Dam
400 1# $aDam Kofoed, Axel
```

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Castro, Antonio Pires de
--> De Castro, Antonio Pires
--> Pires de Castro, Antonio
HUNMARC formátumban:
100 1# $aCastro, $jAntonio Pires de
400 1# $aDe Castro, $jAntonio Pires
400 2# $aPires de Castro, $jAntonio
USMARC formátumban:
100 1# $aCastro, Antonio Pires de
400 1# $aDe Castro, Antonio Pires
400 1# $aPires de Castro, Antonio
```

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Friis Moller, Kai
--> Moller, Kai Friis
HUNMARC formátumban:
100 2# $aFriis Moller, $jKai
400 1# $aMoller, $jKai Friis
USMARC formátumban:
100 1# $aFriis Moller, Kai
400 1# $aMooller, Kai Friis
```

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Vajansky, Svetozár Hurban
--> Hurban Vajansky, Svetozár
HUNMARC formátumban:
100 1# $aVajansky, $jSvetozár Hurban
400 2# $aHurban Vajansky, $jSvetozár
USMARC formátumban:
100 1# $aVajansky, Svetozár Hurban
400 1# $aHurban Vajansky, Svetozár
```

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Ó Briain, Domhnall Mac Donnchadha
--> Mac Donnchadha Ó Brian, Domhnall
HUNMARC formátumban:
100 1# $aÓ Briain, $jDomhnall Mac Donnchadha
400 2# $aMac Donnchadha Ó Brian, $jDomhnall
USMARC formátumban:
```

```
100 1# $aÓ Briain, Domhnall Mac Donnchadha
400 1# $aMac Donnchadha Ó Briain, Domhnall
```

- 2.1.3.4.2 Férjezett amerikai és dél-afrikai személyek esetében az összetett családnévként használt (és kötőjellel kapcsolt) asszonynévnek a második eleme (a férj családneve) minősül rendszónak az egységesített névben. Az asszonynév első elemét (a leánykori családnevet) hátravetve - egyéb névelemként - az egységesített névben közölni kell. Az összetett családnévként használt asszonynévről "lásd" utalót kell készíteni; ennek rendszava a leánykori vezetéknev és a férj családneve. A leánykori családnévről "lásd" utalót lehet készíteni; ennek rendszava a leánykori vezetéknev.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Stowe, Harriet Beecher-
--> Beecher-Stowe, Harriet
HUNMARC formátumban:
100 1# $aStowe,$jHarriet Beecher-
400 2# $aBeecher-Stowe,$jHarriet
USMARC formátumban:
100 1# $aStowe, Harriet Beecher-
400 1# $aBeecher-Stowe, Harriet
```

- 2.1.3.4.3 Ha a személy összetett családnévének egyik elemén vált ismertté, ezt a névelemet kell az egységesített névben rendszónak minősíteni. Az összetett családnév teljes alakját rendszóként tartalmazó névváltozatról "lásd" utalót kell készíteni. Az egységesített név rendszavának megválasztásánál mellőzött és hátravetve - egyéb névelemként - közölt névelemet rendszóként tartalmazó névváltozatról "lásd" utalót lehet készíteni.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Velázquez, Diego Rodriguez de Silva y (1599-1660)
--> Silva y Velázquez, Diego Rodriguez de
HUNMARC formátumban:
100 1# $aVelázquez,$jDiego Rodriguez de Silva y$d1599-1660
400 2# $aSilva y Velázquez,$jDiego Rodriguez de
USMARC formátumban:
100 1# $aVelázquez, Diego Rodriguez de Silva y$d(1599-1660)
400 1# $aSilva y Velázquez, Diego Rodriguez de
```

- 2.1.3.4.4 Ha a személy működése során összetett családnévének valamely elemét nem használta, vagy csak kezdőbetűvel rövidítette, és ha a személyt a nemzeti hovatartozásának megfelelő bibliográfiai gyakorlat e rövidebb névalak szerint tartja számon, az összetett családnévnek a személy által nem használt elemét az egységesített névben nem kell leírni, illetve a kezdőbetűvel rövidített névelemet nem kell kiegészíteni. Ha a kezdőbetűvel jelölt névelem az összetett családnév első eleme, az egységesített névben hátravetve - egyéb névelemként - kell leírni.

Az összetett családnév teljes alakját rendszóként tartalmazó névalakról "lásd" utaló készíthető, [ha a MOKKA tagkönyvtára ezt szükségesnek tartja.](#)

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Takács Marianna, H.
--> Harasztiné Takács Marianna
--> H. Takács Marianna
HUNMARC formátumban:
100 1# $aTakács$jMarianna$gH-
100 1# $aTakács$jMarianna, H.
```

400 2# \$aHarasztiné Takács\$jMarianna
400 2# \$aH. Takács\$jMarianna
USMARC formátumban:
100 1# \$aTakács Marianna, H.
400 1# \$aHarasztiné Takács Marianna
400 1# \$aH. Takács Marianna

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Pattantyús Á. Géza
--> Pattantyús Ábrahám Géza
HUNMARC formátumban:
100 2# \$aPattantyús Á.\$jGéza
400 2# \$aPattantyús Ábrahám\$jGéza
USMARC formátumban:
100 1# \$aPattantyús Á. Géza
400 1# \$aPattantyús Ábrahám Géza

2.1.4 Asszonynevek

- 2.1.4.1 Ha a férjezett személy leánykori családneve helyett férje családnevét használta, a férj családneve, illetve ennek képzett változata minősül rendszónak az egységesített névben. A rendszót - a személy névhasználatának megfelelően - egyéb névelemként
- a férj egyéni nevének képzett változata, vagy
 - a férj egyéni neve és az asszonynévre utaló megszólító cím követheti.

Például:

az egységesített név
Veres Pálné
HUNMARC formátumban:
100 1# \$aVeres\$jPálné
USMARC formátumban:
100 1# \$aVeres Pálné

az egységesített név
Smith, James, Mrs.
HUNMARC formátumban:
100 1# \$aSmith,\$jJames, Mrs
USMARC formátumban:
100 1# \$aSmith, James, Mrs

- 2.1.4.2 Ha a férjezett személy mind férje teljes nevét, illetve ennek képzett változatát, mind pedig teljes leánynevét együttesen használja, az egységesített névben a férj családneve a rendszó. A leánynévről névváltozat - "lásd" utalót kell készíteni; ennek rendszava a leánykori vezetéknev.

Például:

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Nagy Zoltánné Borsodi Éva
--> Borsodi Éva, Nagy Zoltánné
HUNMARC formátumban:
100 1# \$aNagy\$jZoltánné Borsodi Éva
~~400 1# \$aBorsodi\$jÉva\$jNagy\$jZoltánné~~
400 1# \$aBorsodi\$jÉva, Nagy Zoltánné
USMARC formátumban:
100 1# \$aNagy Zoltánné Borsodi Éva
400 1# \$aBorsodi Éva, Nagy Zoltánné

2.1.4.3 Ha a személy férje családnévét és leánynevét együttesen használja, neve összetett családnévnek minősül. A rendszó megválasztására a KSZ4 2.1.3.3 és a KSZ4 2.1.3.4.2 előírásai érvényesek.

2.1.5 Az izlandi személyek esetében az egységesített névben az egyéni név (kettős egyéni név esetén az első egyéni név) a rendszó. Ha az izlandi személy egyéni nevén kívül más jellegű nevet (neveket) is használ (például: atyai nevet, származási vagy működési helyének megnevezését), e neveket az egységesített névben egyéb névelemként (névelemekként) kell leírni.

Ha névelemek valamelyike családnév, a családnévvel, mint rendszóval kezdődő névalakról "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Svava Jakobsdóttir
--> Jakobsdóttir, Svava
HUNMARC formátumban:
100 1# $aSvava$jJakobsdóttir
400 1# $aJakobsdóttir$jSvava
USMARC formátumban:
100 1# $aSvava Jakobsdóttir
400 1# $aJakobsdóttir, Svava
```

2.1.6 Ha a személy nemesi nevén ismert, az egységesített névben a nemesi név a rendszó. A készítendő névváltozat - "lásd" utaló rendszava a családnév.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Cavour, Camillo Benso conte di
--> Benso, Camillo, conte di Cavour
HUNMARC formátumban:
100 1# $aCavour, $jCamillo Benso conte di
400 1# $aBenso, $jCamillo$gconte di Cavour
USMARC formátumban:
100 1# $aCavour, Camillo Benso conte di
400 1# $aBenso, Camillo, $cconte di Cavour
```

2.2 Történelmi névhasználat

A történelmi névhasználatban a személynevek

- vagy csak egyéni névből
- vagy egyéni névből és állandósult melléknévből,
- vagy pedig családnévből (a családnév funkcióját betöltő névből) és egyéni névből állhatnak.

2.2.1 Az ókori görög személyek egységesített neve nevük görög nyelvű alakja. A görög neveket megfelelő átírási szabvány alapján kell leírni. A névváltozatokról "lásd" utaló készíthető. De: ha valamely ókori görög személynek csak latin nyelvű neve ismeretes, e névalak az egységesített név.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Eukleides
--> Eukleidész
HUNMARC formátumban:
100 0# $aEukleides
```

```
400 0# $aEukleidész
USMARC formátumban:
100 0# $aEukleides
400 0# $aEukleidész
```

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Aristofanes
--> Arisztofanész
HUNMARC formátumban:
100 0# $aAristofanes
400 0# $aArisztofanész
USMARC formátumban:
100 0# $aAristofanes
400 0# $aArisztofanész
```

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
'Omeros
--> Homérosz
HUNMARC formátumban:
100 0# $a'Omeros
400 0# $aHomérosz
USMARC formátumban:
100 0# $a'Omeros
400 0# $aHomérosz
```

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Platon
--> Plato
HUNMARC formátumban:
100 0# $aPlaton
400 0# $aPlato
USMARC formátumban:
100 0# $aPlaton
400 0# $aPlato
```

- 2.2.2 Az ókori római személyek egységesített neve nevük latin nyelvű alakja. A rendsző a név legismertebb eleme. A rendsző megválasztásánál mellőzött nevet (neveket) egyéb névelemként (névelemekként) kell az egységesített névben leírni. A névváltozatokról "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

```
az egységesített név és a
--> névváltozat - "lásd" utaló
Vergilius Maro, Publius
--> Virgilius
HUNMARC formátumban:
100 1# $aVergilius$jMaro, Publius
400 0# $aVirgilius
USMARC formátumban:
100 1# $aVergilius Maro, Publius
400 0# $aVirgilius
```

```
az egységesített név
Cicero, Marcus Tullius
HUNMARC formátumban:
100 1# $aCicero,$jMarcus Tullius
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aCicero, Marcus Tullius
```

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Caesar, Caius Iulius

--> **Julius Caesar**, Caius

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aCaesar,$jCaius Iulius
```

```
400 2# $aJulius Caesar,$jCaius
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aCaesar, Caius Iulius
```

```
400 1# $aJulius Caesar, Caius
```

- 2.2.3 Ha a középkorban, illetve a névhasználat szempontjából átmeneti korszakokban élt személynek van családneve (családnév-funkciót betöltő neve), a családnév a rendszó.

Például:

az egységesített név

Hunyadi János (1407?-1456)

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aHunyadi,$jJános,$d1407?-1456
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aHunyadi János,$d1407?-1456)
```

az egységesített név

Petrarca, Francesco (1304-1374)

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aPetrarca,$jFrancesco,$d1304-1374
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aPetrarca, Francesco,$d(1304-1374)
```

az egységesített név

Kézai Simon

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aKézai,$jSimon
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aKézai Simon
```

Ha azonban a személy egyéni néven ismert, és a nemzeti hovatartozásának megfelelő bibliográfiai gyakorlat is így tartja számon, a rendszó az egyéni név. A rendszó megválasztásánál mellőzött nevet (neveket) egyéb névelemként (névelemekként) kell az egységesített névben közölni.

Ha az egységesített névben a rendszó az egyéni név, a családnévvel, mint rendszóval kezdődő névalakról utalót kell készíteni.

Például:

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Michelangelo Buonarroti

--> **Buonarroti**, Michelangelo

HUNMARC formátumban:

```
100 0# $aMichelangelo,$jBuonarrotti
```

```
400 1# $aBuonarrotti,$jMichelangelo
```

USMARC formátumban:

```
100 0# $aMichelangelo Buonarotti
```

```
400 1# $aBuonarrotti, Michelangelo
```

Ha a személynek nincs családneve, az egységesített névben a rendszó:

- az egyéni név,

Például:

```

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Walter von der Vogelweide
--> Walther von der Vogelweide
HUNMARC formátumban:
100 0# $aWalter$jvon der Vogelweide
400 0# $aWalther$jvon der Vogelweide
USMARC formátumban:
100 0# $aWalter von der Vogelweide
400 0# $aWalther von der Vogelweide

```

```

az egységesített név
Bálint (15. sz.) (festő)
HUNMARC formátumban:
100 0# $aBálint$d15. sz.$c(festő)
USMARC formátumban:
100 0# $aBálint$d(15. sz.)$c(festő)

```

- vagy az állandósult melléknév
(Az egyéni nevet rendszóként tartalmazó névalakról "lásd" utalót lehet készíteni.)

Például:

```

az egységesített név
Palestrina, Giovanni Pierluigi da
HUNMARC formátumban:
100 1# $aPalestrina,$jGiovanni Pierluigi da
USMARC formátumban:
100 1# $aPalestrina, Giovanni Pierluigi da

```

Azoknak a reneszánsz személyeknek az esetében, akik működésük során nevüket görög vagy latin nyelvű alakban használták, és a nemzeti hovatartozásuknak megfelelő bibliográfiai gyakorlat is így tartja őket számon, nevük görög vagy latin nyelvű alakja az egységesített név. A mellőzött nyelvű névalakról "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

```

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Bocatius, Johannes (1549-1621)
--> Bock, Johann
--> Bogáthy János
HUNMARC formátumban:
100 1# $aBocatius,$jJohannes$d1549-1621
400 1# $aBock,$jJohann
400 1# $aBogáthy$jJános
USMARC formátumban:
100 1# $aBocatius, Johannes$d(1549-1621)
400 1# $aBock, Johann
400 1# $aBogáthy János

```

2.3 Uralkodók, uralkodóházak tagjainak neve

- 2.3.1 Az uralkodók nevét a bibliográfia által használt nyelven kell leírni. Ha az uralkodónak a bibliográfia nyelvén több változata van, az egységesített név megválasztásánál mellőzött névalakról "lásd" utalót kell készíteni.

Ha az uralkodói névként használt egyéni névnek a bibliográfia által használt nyelven nincs névalakja, a név eredeti nyelvű alakja az egységesített név. A rendszó az uralkodói névként használt egyéni név vagy kettős egyéni név. (A kivételekre vonatkozóan lásd a KSZ4 2.3.2, KSZ4 2.3.3, KSZ4 2.3.6 szakaszok előírásait.)

Az uralkodó állandósult melléknevét az egységesített névben egyéb névelemként kell leírni (lásd KSZ4 3.2). Az állandósult melléknevet a rendszó első elemeként tartalmazó névalakról névváltozat - "lásd" utalót kell készíteni

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Kálmán (Magyarország: király), I., Könyves
--> Könyves Kálmán
HUNMARC formátumban:
100 0# $aKálmán$cMagyarország: király$bI.$gKönyves
400 0# $aKönyves Kálmán
USMARC formátumban:
100 0# $aKálmán$c(Magyarország: király),$bI.,$cKönyves
400 0# $aKönyves Kálmán
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
András (Magyarország: király), II.
--> Endre (Magyarország: király), II.
HUNMARC formátumban:
100 0# $aAndrás$cMagyarország: király$bII.
400 0# $aEndre$cMagyarország: király$bII.
USMARC formátumban:
100 0# $aAndrás$c(Magyarország: király),$bII.
400 0# $aEndre$c(Magyarország: király),$bII.
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Knut (Dánia: király), VI.
--> Kanut (Dánia: király), VI.
HUNMARC formátumban:
100 0# $aKnut$cDánia: király$bVI.
400 0# $aKanut$cDánia: király$bVI.
USMARC formátumban:
100 0# $aKnut$c(Dánia: király),$bVI.
400 0# $aKanut$c(Dánia: király),$bVI.
```

- 2.3.2 A római császárok egységesített nevében a rendszó nevük eredeti nyelvű, közismert rövid névalakja. A teljes névről "lásd" utaló készíthető; ennek a rendszava is a közismert rövid névalak.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Nero (Római Birodalom: császár)
--> Nero, Caius Claudius (Római Birodalom: császár)
HUNMARC formátumban:
100 0# $aNero$cRómai Birodalom: császár
400 0# $aNero, $jCaius Claudius$cRómai Birodalom: császár
USMARC formátumban:
100 0# $aNero$c(Római Birodalom: császár)
400 0# $aNero, Caius Claudius$c(Római Birodalom: császár)
```

- 2.3.3 A bizánci császárok egységesített nevében a rendszó a név görög nyelvű alakja. A név latin, illetve magyar nyelvű alakjáról "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Konstantinos (Kelet-római Birodalom: császár), VIII.
--> Constantinus (Kelet-római Birodalom: császár), VIII.
HUNMARC formátumban:
100 0# $aKonstantinos$cKelet-római Birodalom: császár $bVIII.
400 0# $aConstantinus$cKelet-római Birodalom: császár $bVIII.
USMARC formátumban:
100 0# $aKonstantinos$(Kelet-római Birodalom: császár), $bVIII.
400 0# $aConstantinus$(Kelet-római Birodalom: császár), $bVIII.
```

- 2.3.4 Ha az uralkodó uralkodói névként családnevét és egyéni nevét együttesen használta, a rendszó a családnév eredeti nyelvű alakja.

Például:

```
az egységesített név
Rákóczi Ferenc (Erdély: fejedelem), II.(1675-1735)
HUNMARC formátumban:
100 1# $aRákóczi$jFerenc$cErdély: fejedelem$bII.$d1675-1735
USMARC formátumban:
100 1# $aRákóczi Ferenc$(Erdély: fejedelem), $bII.$d(1675-1735)
```

- 2.3.5 Ha az uralkodónak több uralkodói méltósága volt, közülük a legmagasabb uralkodói méltóságnak megfelelő név az egységesített név. A mellőzött uralkodói méltóságnak megfelelő névalakról "lásd" utaló készíthető.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Károly (Német-római Birodalom: császár), IV.
--> Karl (Német-római Birodalom: császár), IV.
--> Karel (Csehország: király), I.
HUNMARC formátumban:
100 0# $aKároly$cNémet-római Birodalom: császár$bIV.
400 0# $aKarl$cNémet-római Birodalom: császár$bIV.
400 0# $aKarel$cCsehország: király$bI.
USMARC formátumban:
100 0# $aKároly$(Német-római Birodalom: császár), $bIV.
400 0# $aKarl$(Német-római Birodalom: császár), $bIV.
400 0# $aKarel$(Csehország: király), $bI.
```

- 2.3.6 A magyar királyok és erdélyi fejedelmek esetében a magyar, illetve erdélyi uralkodói méltóságnak megfelelő névalakot kell az egységesített név megválasztásakor előnyben részesíteni. A mellőzött névalakról "lásd" utaló készíthető.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Károly (Magyarország: király), III.
--> Karl (Német-római Birodalom: császár), VI.
HUNMARC formátumban:
100 0# $aKároly$cMagyarország: király$bIII.
400 0# $aKarl$cNémet-római Birodalom: császár$bVI.
USMARC formátumban:
100 0# $aKároly$(Magyarország: király), $bIII.
```

400 0# \$a**Karl**\$c(Német-római Birodalom: császár), \$bVI.

- 2.3.7 A királynék egységesített nevét az uralkodók egységesített nevére vonatkozó előírások szerint kell megállapítani.

Például:

az egységesített név

Gizella (Magyarország: királyné)

HUNMARC formátumban:

100 0# \$a**Gizella**\$cMagyarország: királyné

USMARC formátumban:

100 0# \$a**Gizella**\$c(Magyarország: királyné)

- 2.3.8 Az uralkodóházak egyéb tagjainak egységesített nevét a működésüknek megfelelő nyelvű alakban kell leírni, a rendszó az egyéni név, a családnév vagy az öröklött név. Az egységesített név megválasztásánál mellőzött névalakokról "lásd" utalók készíthetők.

Például:

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Edward, Duke of Windsor

--> **Edward**, Prince of Wales

HUNMARC formátumban:

100 0# \$a**Edward**\$gDuke of Windsor

400 0# \$a**Edward**\$gPrince of Wales

USMARC formátumban:

100 0# \$a**Edward**, \$cDuke of Windsor

400 0# \$a**Edward**, \$cPrince of Wales

2.4 Vallási nevek

- 2.4.1 A pápák és ellenpápák egységesített nevét az uralkodók egységesített nevére vonatkozó előírások szerint kell közölni. A patriárkák és metropoliták egységesített neve nevük nemzeti nyelvű alakja.

Például:

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Gergely (pápa), I., Szent

--> **Gregorius** (pápa)

HUNMARC formátumban:

100 0# \$a**Gergely**\$cpápa\$bI.\$gSzent

400 0# \$a**Gregorius**\$cpápa

USMARC formátumban:

100 0# \$a**Gergely**\$c(pápa), \$bI., \$cSzent

400 0# \$a**Gregorius**\$c(pápa)

az egységesített név és a

--->> névváltozás - "lásd még" utaló

János Pál (pápa), II.(1978-2005)

-->> **Wojtyła**, Karol Jozef (1920-2005)

HUNMARC formátumban:

100 0# \$a**János Pál**\$cpápa\$bII.\$d1978-2005

500 1# \$a**Wojtyła**, \$jKarol Jozef\$d1920-2005

USMARC formátumban:

100 0# \$a**János Pál**\$c(pápa), \$bII.\$d(1978-2005)

500 1# \$a**Wojtyła**, Karol JOzef\$d(1920-2005)

az egységesített név

Newman, John Henry (kardinális)

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aNNewman, $jJohn Henry$ckardinális
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aNNewman, John Henry$c(kardinális)
```

- 2.4.2 A szerzetesek egységesített nevét a megfelelő korszak névhasználati szokásaitól, ezen belül a szerzetes nemzeti hovatartozásától, végül az egyéni névhasználatától függően kell megválasztani. A rendszó lehet családnév vagy a felvett szerzetesi név. Az egységesített név megválasztásánál mellőzött névről névváltozat - "lásd" utaló készíthető.

Például:

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Szeghy Ernő (1872-1952)

--> **Ernő** (karmelita)

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aSSzeghy$jErnő$d1872-1952
```

```
400 0# $aErnő$ckarmelita
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aSSzeghy Ernő$d(1872-1952)
```

```
400 0# $aErnő$c(karmelita)
```

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Horváth Cyrill

--> **Horváth** József

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aHorváth$jCyrill
```

```
400 1# $aHorváth$jJózsef
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aHorváth Cyrill
```

```
400 1# $aHorváth József
```

az egységesített név

János (minorita) (15. sz.)

HUNMARC formátumban:

```
100 0# $aJános$cminorita$d15. sz.
```

USMARC formátumban:

```
100 0# $aJános$c(minorita)$d(15. sz.)
```

- 2.4.3 A kanonizáltak esetében az egységesített név az a név, amelyen a személy működését kifejtette. A rendszó megállapítása az előző fejezetekben leírtak szerint történik. A kanonizált uralkodók és pápák egységesített nevét az uralkodókra, illetve a pápákra vonatkozó előírások szerint kell leírni.

Például:

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Augustinus Aurelius

--> **Ágoston**, Szent

HUNMARC formátumban:

```
100 0# $aAugustinus Aurelius
```

```
400 0# $aÁgoston$gSzent
```

USMARC formátumban:

```
100 0# $aAugustinus Aurelius
```

```
400 0# $aÁgoston, $cSzent
```

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló

Tommaso d'Acquino
--> **Tamás**, Szent, Aquinói
HUNMARC formátumban:
100 0# \$a**Tommaso**\$jd'Acquino
400 0# \$a**Tamás**, \$gSzent, Aquinói
USMARC formátumban:
100 0# \$a**Tommaso** d'Acquino
400 0# \$a**Tamás**, \$cSzent, Aquinói

az egységesített név

Becket, Thomas
HUNMARC formátumban:
100 1# \$a**Becket**, \$jThomas
USMARC formátumban:
100 1# \$a**Becket**, Thomas

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló

István (Magyarország: király), I., Szent
--> **István**, Szent
--> **Szent István**
HUNMARC formátumban:
100 0# \$a**István**\$cMagyarország: király\$bI.\$gSzent
400 0# \$a**István**\$gSzent
400 0# \$a**Szent István**
USMARC formátumban:
100 0# \$a**István**\$c(Magyarország: király), \$bI., \$cSzent
400 0# \$a**István**, \$cSzent
400 0# \$a**Szent István**

- 2.4.4 A bibliai személyek egységesített nevét a bibliográfia nyelvén kell leírni. A rendszó az egyéni név. A más nyelvű névalakról "lásd" utaló készíthető.

Például:

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló

Ézsaiás (próféta)
--> **Izaiás** (próféta)
HUNMARC formátumban:
100 0# \$a**Ézsaiás**\$cpróféta
400 0# \$a**Izaiás**\$cpróféta
USMARC formátumban:
100 0# \$a**Ézsaiás**\$c(próféta)
400 0# \$a**Izaiás**\$c(próféta)

- 2.5 Írói nevek, művésznevek és álnevek

- 2.5.1 Ha a személy irodalmi, művészeti tevékenységet írói/művész nevének fejtette ki, ez a név minősül a személy egységesített nevének. A személy valódi nevééről névváltozat - "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló

Voltaire
--> **Arouet**, François Marie d'
HUNMARC formátumban:

```
100 0# $aVoltaire
400 1# $aArouet,$jFrançois Marie d'
USMARC formátumban:
100 0# $aVoltaire
400 1# $aArouet, François Marie d'
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Moliere
--> Poquelin, Jean Baptiste
HUNMARC formátumban:
100 0# $aMoliere
400 1# $aPoquelin,$jJean Baptiste
USMARC formátumban:
100 0# $aMoliere
400 1# $aPoquelin, Jean Baptiste
```

Több névelemből álló írói/művésznevek esetében a rendszó megválasztásánál a modern és a történelmi névhasználatnál leírtak a mérvadóak.
A rendszó lehet:

- családnév (családnévnek minősíthető szó)

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Török Sophie
--> Tanner Ilona
HUNMARC formátumban:
100 1# $aTörök$jSophie
400 1# $aTanner$jIlona
USMARC formátumban:
100 1# $aTörök Sophie
400 1# $aTanner Ilona
```

- családnév hiányában a névelemek együttese

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Sándor bácsi
--> Szabó Sándor
HUNMARC formátumban:
100 0# $aSándor bácsi
400 1# $aSzabó$jSándor
USMARC formátumban:
100 0# $aSándor bácsi
400 1# $aSzabó Sándor
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Vas Gereben (1823-1868)
--> Radákovics József
HUNMARC formátumban:
100 0# $aVas Gereben$d1823-1868
400 1# $aRadákovics$jJózsef
USMARC formátumban:
100 0# $aVas Gereben$d(1823-1868)
400 1# $aRadákovics József
```

- 2.5.2 Ha a személy működése során valódi neve helyett csak alkalmilag használt más nevet, az alkalmilag használt név (nevek) álnévnek (álneveknek) minősülnek, és a személy valódi neve az egységesített név. Az álnévről "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Babits Mihály (1883-1941)
--> Tass József (álnév)
HUNMARC formátumban:
100 1# $aBabits$jMihály$d1883-1941
400 1# $aTass$jJózsef$oálnév
USMARC formátumban:
100 1# $aBabits Mihály$d(1883-1941)
400 1# $aTass József (álnév)
```

- 2.5.3 Ha a személy működése során valódi nevét körülírással (apellativum), vagy jellel (kriptonima) helyettesítette, vagy pedig valamely művének szerzőjeként (titlonima) jelölte magát, valódi neve azonban megállapítható, egységesített neve a valódi név, az apellativum, a kriptonima, a titlonima pedig névváltozatnak tekintendő. Ha a személy valódi neve nem állapítható meg, a körülírást, illetve a jelet (jeleket) kell az egységesített nevet pótló adatként közölni. A körülírás, illetve a jel elemei együtt alkotják a rendszót.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Imreh Sándor
--> Egy volt honvédhuszár
HUNMARC formátumban:
100 1# $aImreh$jSándor
400 0# $aEgy volt honvédhuszár
USMARC formátumban:
100 1# $aImreh Sándor
400 0# $aEgy volt honvédhuszár
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Ambrus Zoltán
--> A. Z.
HUNMARC formátumban:
100 1# $aAmbrus$jZoltán
400 0# $aA. Z.
USMARC formátumban:
100 1# $aAmbrus Zoltán
400 0# $aA. Z.
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Dr. G.
--> Doktor G.
HUNMARC formátumban:
100 0# $aDr. G.
400 0# $aDoktor G.
USMARC formátumban:
100 0# $aDr. G.
400 0# $aDoktor G.
```

- 2.6 Pótnevek (névhelyettesítő megjelölések)

- 2.6.1 Azoknak a - főképp középkori és reneszánsz - személyeknek, akik - valódi nevük ismeretlensége miatt - a nemzeti hovatartozásuknak megfelelő bibliográfiai gyakorlatban valamilyen pótnéven ismeretesek, e pótnév az egységesített nevük. A pótnév egésze rendszó.

A pótnév jelölheti a személyt:

- körülírással,
- vagy főművének mestereként,
- vagy pedig nevének kezdőbetűivel és a "Mester" szóval (illetve valamely nyelvi megfelelőjével).

A pótnévet a személy nemzeti hovatartozásának (működésének) megfelelő nyelvi alakban kell leírni.

Ha a pótnévnek a bibliográfia nyelvén van elfogadott változata, e változatról "lásd" utalót kell készíteni. A névhelyettesítő megjelölés közlésmódjára vonatkozóan lásd a KSZ3 2.5.1 és a KSZ4 2.5.3. szakaszok előírásait. A névhelyettesítő megjelölés után a személy pontosabb azonosíthatóságát leginkább biztosító kiegészítő adatot is közölni kell.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Anonymus (III. Béla jegyzője) (12-13. sz.)
--> P. Mester
HUNMARC formátumban:
100 0# $aAnonymus$cIII. Béla jegyzője$d12-13. sz.
400 0# $aP. Mester
USMARC formátumban:
100 0# $aAnonymus$c(III. Béla jegyzője)$d(12-13. sz.)
400 0# $aP. Mester
```

```
az egységesített név
M. S. Mester (16. sz.)
HUNMARC formátumban:
100 0# $aM. S. Mester$d16. sz.
USMARC formátumban:
100 0# $aM. S. Mester$d(16. sz.)
```

- 2.6.2 Azokat a főként 15-16. századi művészeket, akiket - bár valódi nevük ismert - a nemzeti hovatartozásuknak megfelelő bibliográfiai gyakorlat állandósult melléknevükön tart számon, e néven - mint egységesített néven - kell leírni (közlésmódjára lásd a KSZ4 2.5.1. és a KSZ4 2.5.3. szakaszok előírásait.). Ha azonban a névhasználat változó, az egységesített név megválasztásánál a valódi nevet kell előnyben részesíteni. Az egységesített név megválasztásánál mellőzött névalakról "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Greco, El
--> El Greco
--> Theotokopoulos, Domenikos
HUNMARC formátumban:
100 0# $aGreco, El
400 0# $aEl Greco
400 1# $aTheotokopoulos,$jDomenikos
USMARC formátumban:
100 0# $aGreco, El
400 0# $aEl Greco
```

400 1# \$aTheotokopoulos, Domenikos

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló

Tintoretto

--> **Il Tintoretto**

--> **Robusti**, Jacopo

HUNMARC formátumban:

100 0# \$a**Tintoretto**

400 0# \$a**Il Tintoretto**

400 1# \$a**Robusti**, \$jJacopo

USMARC formátumban:

100 0# \$a**Tintoretto**

400 0# \$a**Il Tintoretto**

400 1# \$a**Robusti**, Jacopo

- 2.6.3 Azoknak a személyeknek az esetében, akiket - valódi nevük ismeretlen volta miatt - a szakirodalom egy másik személy nevéből a "Pseudo-" előzékkel képzett néven tart számon, e név az egységesített nevük.
A valódi nevet helyettesítő megjelöléshez felhasznált személynév teljes alakjáról - a "Pseudo-" előzékkel egyéb névelemként hátravetve - "lásd" utalót kell készíteni.

Például:

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló

Pseudo-Aristoteles

--> **Aristoteles**, Pseudo-

HUNMARC formátumban:

100 0# \$a**Pseudo-Aristoteles**

400 0# \$a**Aristoteles**, \$gPseudo-

USMARC formátumban:

100 0# \$a**Pseudo-Aristoteles**

400 0# \$a**Aristoteles**, Pseudo-

3 Az egyéb névelemek megválasztása

A személynévnek a besorolási adatban a rendszón kívüli, ill. a rendszó megválasztásánál mellőzött elemeit egyéb névelemként kell közölni

- 3.1 Egyéb névelem az uralkodói sorszám, vallási nevekben sorszám
Az uralkodói sorszám az egységesített név kötelező eleme.

Almezőazonosítók:

HUNMARC: **\$b** almező

USMARC: **\$b** almező

Például:

az egységesített név

Béla (Magyarország: király), **III.**

HUNMARC formátumban:

100 0# **\$a**Béla**\$c**Magyarország: király**\$b**III.

USMARC formátumban:

100 0# **\$a**Béla**\$c**(Magyarország: király),**\$b**III.

az egységesített név

Rákóczi Ferenc (Erdély: fejedelem), **II.** (1675-1735)

HUNMARC formátumban:

100 1# **\$a**Rákóczi**\$j**Ferenc**\$c**Erdély: fejedelem**\$b**II.**\$d**1675-1735

USMARC formátumban:

100 1# **\$a**Rákóczi Ferenc**\$c**(Erdély: fejedelem),**\$b**II.**\$d**(1675-1735)

- 3.2 Egyéb névelem az egységesített névben: állandósult melléknév (a személy valódi nevével együtt használt és származást, foglakozást, vagy jellemző tulajdonságot kifejező név), öröklött cím és név, kanonizációban kapott cím, **összetett családnév kezdőbetűvel jelölt első eleme**. A névváltozat - "lásd" utalóban egyéb névelem: **az összetett családnév első eleme**, a kanonizációban kapott cím, a valódi nevet helyettesítő névelem, az egységesített név rendszava

Almezőazonosítók:

HUNMARC: **\$g** almező

USMARC: **\$c** almező

Az uralkodók egységesített nevében egyéb névelemként kell megadni az uralkodó állandósult melléknévét. Az uralkodóházak egyéb tagjainak egységesített nevében egyéb névelemként kell megadni az öröklött címet és nevet. A kanonizált uralkodók és pápák egységesített nevében a kanonizációban kapott cím egyéb névelemként közölhető.

Az egységesített névben a nemesi nevek és címek egyéb névelemként leírhatók

- ha a személy e teljesebb névformában ismert, és a nemzeti hovatartozásának megfelelő bibliográfiai gyakorlat is így tartja számon,
- illetve, ha e névelemekkel az azonos nevű személyek megkülönböztethetők.

Például:

az egységesített név

Kálmán (Magyarország: király), I., **Könyves**

HUNMARC formátumban:

100 0# **\$a**Kálmán**\$c**Magyarország: király**\$b**I.**\$g**Könyves

USMARC formátumban:

100 0# **\$a**Kálmán**\$c**(Magyarország: király),**\$b**I.,**\$c**Könyves

az egységesített név

István (Magyarország: király), I., **Szent**

HUNMARC formátumban:

100 0# \$aIstván\$cMagyarország: király\$bI.\$gSzent

USMARC formátumban:

100 0# \$aIstván\$c(Magyarország: király), \$bI., \$cSzent

az egységesített név

Bourbon, Charles Ferdinand de, **duc de Berry**

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aBourbon,\$jCharles Ferdinand de\$gduc de Berry

USMARC formátumban:

100 1# \$aBourbon, Charles Ferdinand de,\$cduc de Berry

az egységesített név

Montesquieu, Charles Louis de Secondat, **baron de la Brède et de**

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aMontesquieu,\$jCharles Louis de Secondat\$gbaron de la Brède
et de

USMARC formátumban:

100 1# \$aMontesquieu, Charles Louis de Secondat,\$cbaron de la Brède
et de

az egységesített név

Báthory István, **somlyói**

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aBáthory\$jIstván\$gsomlyói

USMARC formátumban:

100 1# \$aBáthory István\$c somlyói

az egységesített név

Báthory István, **ecsed**

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aBáthory\$jIstván\$gecsedi

USMARC formátumban:

100 1# \$aBáthory István,\$cecsedi

- 3.3 Egyéb névelem az egységesített névben: egyéni név (utó- ill. előnév), atyai név, névelőzék, asszonynévre utaló megszólító cím, a családnév rendszónak nem minősülő eleme, állandósult melléknév, összetett családnév kezdőbetűvel jelölt első eleme. A névváltozat "lásd" utalóban egyéb névelem az egyéni név (utó- ill. előnév), az atyai név, a névelőzék, az összetett családnév első eleme, a leánykori egyéni név.

Almezőazonosítók:

HUNMARC: \$j almező

USMARC: az \$a almező része

A személy egyéni nevét (neveit) az egységesített névben egyéb névelemként kell közölni.

A személy működése során mellőzött, de megállapítható egyéni nevek közül legalább az elsőt közölni kell.

Például:

az egységesített név

Babits **Mihály** (1883-1941)

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aBabits\$jMihály\$d1883-1941

USMARC formátumban:

100 1# \$aBabits Mihály\$d(1883-1941)

Ha a személy atyai nevet (patronimát) is használt, e névelemet a személy saját egyéni neve után kell leírni.

Például:

```
az egységesített név
Puškin, Aleksandr Sergeevič
HUNMARC formátumban:
100 1# $aPuškin,$jAleksandr Sergeevič
USMARC formátumban:
100 1# $aPuškin, Aleksandr Sergeevič
```

Asszonynevek esetében egyéb névelem a nő egyéni neve vagy a férj egyéni nevének képzett változata, vagy pedig a férj egyéni neve és az asszonynévre utaló megszólító cím.

Például:

```
az egységesített név
Smith, James, Mrs.
HUNMARC formátumban:
100 1# $aSmith,$jJames, Mrs.
USMARC formátumban:
100 1# $aSmith, James, Mrs.
```

Férjezett amerikai és dél-afrikai személyek esetében az asszonynév első elemét (a leánykori családnevet) egyéb névelemként kell közölni az egységesített névben.

Például:

```
az egységesített név
Kühne, Dorothy Hill
HUNMARC formátumban:
100 1# $aKühne,$jDorothy Hill
USMARC formátumban:
100 1# $aKühne, Dorothy Hill
```

Az ókori római személyek egységesített nevében a rendszó megválasztásánál mellőzött neveket egyéb névelemként kell leírni.

Például:

```
az egységesített név
Vergilius Maro, Publius
HUNMARC formátumban:
100 1# $aVergilius$jMaro, Publius
USMARC formátumban:
100 1# $aVergilius Maro, Publius
```

A középkorban illetve a névhasználat szempontjából átmeneti korszakokban élt olyan személyek, akik egységesített nevében a rendszó az egyéni név, a rendszó megválasztásánál mellőzött nevét (neveit), egyéni nevét, állandósult melléknevét egyéb névelemként (névelemeként) kell közölni.

Például:

```
az egységesített név
Walter von der Vogelweide
HUNMARC formátumban:
100 0# $aWalter$jvon der Vogelweide
USMARC formátumban:
100 0# $aWalter von der Vogelweide
```

```
az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló
Michelangelo Buonarroti
--> Buonarroti, Michelangelo
```

HUNMARC formátumban:

```
100 0# $aMichelangelo$jBuonarotti
400 1# $aBuonarotti,$jMichelangelo
```

USMARC formátumban:

```
100 0# $aMichelangelo Buonarotti
400 1# $aBuonarotti, Michelangelo
```

Az uralkodói névként együttesen használt családnév és egyéni név esetében az egyéni nevet az egységesített névben egyéb névelemként kell leírni.

Például:

az egységesített név

Rákóczi **Ferenc** (Erdély: fejedelem), II. (1675-1735)

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aRákóczi$jFerenc$cErdély: fejedelem$bII.$d1675-1735
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aRákóczi Ferenc$(Erdély: fejedelem),$bII.$d(1675-1735)
```

A szerzetesek által együttesen használt családnév és szerzetesnév esetében a szerzetesi nevet az egységesített névben egyéb névelemként kell leírni.

Például:

az egységesített név

Horváth **Cyryll**

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aHorváth$jCyryll
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aHorváth Cyryll
```

Névváltozat - "lásd" utalóban a személy egyéni neve mellett egyéb névelemként kell közölni:

- az összetett családnév első elemét,
- a hátravetett névelőzékét és
- a leánykori egyéni nevet.

Például:

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Paul-Boncourt, **Joseph**

--> Boncourt, Joseph **Paul-**

HUNMARC formátumban:

```
100 2# $aPaul-Boncourt,$jJoseph
```

```
400 1# $aBoncourt,$jJoseph Paul-
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aPaul-Boncourt, Joseph
```

```
400 1# $aBoncourt, Joseph Paul-
```

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

De-Roberti, **Evgenij Valentinovič**

--> Roberti, Evgenij Valentinovič **De-**

HUNMARC formátumban:

```
100 1# $aDe-Roberti,$jEvgenij Valentinovič
```

```
400 1# $aRoberti,$jEvgenij Valentinovič De-
```

USMARC formátumban:

```
100 1# $aDe-Roberti, Evgenij Valentinovič
```

```
400 1# $aRoberti, Evgenij Valentinovič De-
```

az egységesített név és a

---> névváltozat - "lásd" utaló

Nagy Zoltánné Borsodi Éva

--> Borsodi Éva, Nagy Zoltánné

HUNMARC formátumban:

100 1# \$aNagy\$jZoltánné Borsodi Éva

~~400 1# \$aBorsodi\$jÉva\$gNagy\$jZoltánné~~

400 1# \$aBorsodi\$jÉva, Nagy Zoltánné

USMARC formátumban:

100 1# \$aNagy Zoltánné Borsodi Éva

400 1# \$aBorsodi Éva, Nagy Zoltánné

4. A kiegészítő adatok megválasztása

A személyek azonosíthatóságának érdekében mind az egységesített névben, mind a névváltozatban kiegészítő adatokat lehet, illetve kell közölni.

4.1. Kiegészítő adat

Származási vagy működési hely megnevezése, személy által betöltött méltóság, uralkodók nevében a birodalom neve és az uralkodói méltóság megnevezése, pápa, ellenpápa kifejezés, szerzetesi cím, vallási cím, foglalkozás, működési terület megnevezése

Almezőazonosítók:

HUNMARC: **\$c** almező

USMARC: **\$c()** almező

Ókori görög személyek egységesített nevében a származási vagy működési helyre utaló, állandósult melléknév kiegészítő adatként a bibliográfia nyelvén írható le.

Például:

az egységesített név
Eúdoxos (knídosi)
HUNMARC formátumban:
100 0# \$a Eúdoxos \$c knídosi
USMARC formátumban:
100 0# \$a Eúdoxos \$c (knídosi)

Középkorban élt, csak egyéni névvel rendelkező személyek esetében valamely, a személy azonosítására alkalmas adatot kiegészítő adatként közölni kell.

Például:

az egységesített név
Bálint (15. sz.) (festő)
HUNMARC formátumban:
100 0# \$a Bálint \$d 15. sz. \$c festő
USMARC formátumban:
100 0# \$a Bálint \$d (15. sz.) \$c (festő)

Az uralkodók egységesített nevében kiegészítő adatként kell leírni a birodalom (ország, fejedelemség vagy más területi egység) nevét az MSZ 3440/5 szerint, és az uralkodói méltóság megnevezését.

Például:

az egységesített név
Kálmán (Magyarország: király), I., Könyves
HUNMARC formátumban:
100 0# \$a Kálmán \$c Magyarország: király \$b I. \$g Könyves
USMARC formátumban:
100 0# \$a Kálmán \$c (Magyarország: király), \$b I., \$c Könyves

Az egyházi méltóságok nevében a pápa vagy az ellenpápa kifejezést, a pátriárkák, metropoliták méltóságait, az egyéb egyházi méltóságok (püspökök, kardinálisok stb.) méltóságait, a szerzetesi címet és a bibliai személyek esetében a vallási címet kiegészítő adatként kell leírni.

Például:

az egységesített név
János Pál (pápa), I.
HUNMARC formátumban:

100 0# \$aJános Pál\$c\$bI.
USMARC formátumban:
100 0# \$aJános Pál\$c(pápa) , \$bI.

az egységesített név és a
---> névváltozat - "lásd" utaló

Ézsaiás (próféta)
--> Izaiás (próféta)

HUNMARC formátumban:
100 0# \$aÉzsaiás\$cpróféta
400 0# \$aIzaiás\$cpróféta

USMARC formátumban:
100 0# \$aÉzsaiás\$c(próféta)
400 0# \$aIzaiás\$c(próféta)

Pótnévek esetében a személy pontosabb azonosíthatóságát leginkább biztosító kiegészítő adatot kell közölni.

Például:

az egységesített név
Anonymus (III. Béla jegyzője) (15. sz.)
HUNMARC formátumban:
100 0# \$aAnonymus\$cIII. Béla jegyzője\$d15. sz.
USMARC formátumban:
100 0# \$aAnonymus\$c(III. Béla jegyzője)\$d(15. sz.)

A személy foglalkozásának, működési területének megnevezése a személy azonosíthatóságát biztosító kiegészítő adatként feltüntethető.

Például:

az egységesített név	az egységesített név
Kiss László (festő)	Kiss László (író)
HUNMARC formátumban:	HUNMARC formátumban:
100 1# \$aKiss\$jLászló\$cfestő	100 1# \$aKiss\$jLászló\$círó
USMARC formátumban:	USMARC formátumban:
100 1# \$aKiss László\$c(festő)	100 1# \$aKiss László\$c(író)

4.2 Kiegészítő adat

Kronológikus, életrajzi

Almezőazonosítók:

HUNMARC: \$d almező
USMARC: \$d almező

Például:

az egységesített név
Babits Mihály (1883-1941)
HUNMARC formátumban:
100 1# \$aBabits\$jMihály\$d1883-1941
USMARC formátumban:
100 1# \$aBabits Mihály\$d(1883-1941)

az egységesített név
János (minorita) (15. sz.)
HUNMARC formátumban:
100 0# \$aJános\$cminorita\$d15. sz.
USMARC formátumban:
100 0# \$aJános\$c(minorita)\$d(15. sz.)

4.3 Kiegészítő adat

Rokonsági: id., ifj., jelző ill. ezek megfelelő idegen nyelvi változatai

Almezőazonosítók:

HUNMARC: **\$m** almező

USMARC: **\$c()** almező

Például:

```
az egységesített név
Ábrányi Kornél (id.)
HUNMARC formátumban:
100 1# $aÁbrányi$jKornél$mid.
USMARC formátumban:
100 1# $aÁbrányi Kornél$c(id.)
```

```
az egységesített név
Dumas, Alexandre (pére)
HUNMARC formátumban:
100 1# $aDumas,$jAlexandre$mpére
USMARC formátumban:
100 1# $aDumas, Alexandre$c(pére)
```

4.4 Kiegészítő adat

Magyarázat. A névváltozat - "lásd" utalóban leírt személynév jellegét meghatározó kifejezés

Almezőazonosítók:

HUNMARC: **\$o** almező

USMARC: az **\$a** almező része

Például:

```
az egységesített név és a
→ névváltozat - "lásd" utaló
Babits Mihály (1883-1941)
--> Tass József (álnév)
HUNMARC formátumban:
100 1# $aBabits$jMihály$d1883-1941
400 1# $aTass$jJózsef$oálnév
USMARC formátumban:
100 1# $aBabits Mihály$d(1883-1941)
400 1# $aTass József (álnév)
```

VÉGE

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.